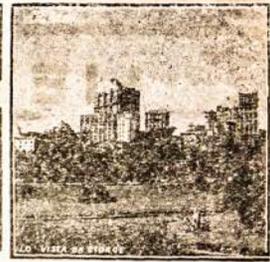

L I E T U V I S

Redakcijos ir Administracijos
adresas:
„LIETUVIS“
Rua Bandeirantes, 92,
Caixa Postal, 1764.
São Paulo.

JORNAL LITHUANO
Lietuvių S-gos Brazilijoj Organas. Leidžia Spaudos D-ja „šviesa“
Prenumeratos kaina: Brazilijoj metams — 10\$000 pusei — 6\$000 atskiriems mėnesiams po 1\$000.
Užsienin: metams — 15\$000 pusei metu \$8000. Atsk. numeris 300 reis.
Redakcija atidaryta kasdien nuo 10 iki 3 val. p. p. Sekmadieniais nuo 2 iki 4 val. p. p.

Redaguoja
St. Vancevicius

S-ti METAI.

SÃO PAULO, 1936 m. Vasario - Feveiro mėn. 29 d.

NR. 9 (373)

Daugiau padomumo.

Senas priežodis sako: ką keli galvočiai sunkiai padarys, tai gali lengvai vienas asilas išardyti. O rusų priežodis sako: viena nupaukusi avis visą būrį sugadina. Ir iš tiesų, kaip sunku gyvenime darbu, dorovingumu ar kitu geru būdu sudaryti sau ar savo tautai gerą vardą, pagyrimą. O tuo tarpu be rodo mažnozės blozumo jau skambinamas visais varpais ir iš tikrinio Jono. Juozo ar Jokūbo yardo prikeriamas bendriniam lietuvių vardui. Pastaroji aplinkybė yra itin įsidėmėtina mums užsienio lietuviams, ypač tiems, kurie iš pašackimo ar gyvenimo apytovų verčiami pasidarbėti atsakingais dėsneš ar mažesnes mūsų visuomenės grąpės vadovais. Kam daugiau duota, iš to bus daugiau ir pareikalauta. O jei druska nustos sūrumo, tai—kas besūdydys labai gaila, kad kai kurie mūsų visuo menės vadovai griebiasi keistos apologetikos savo ar kitų ne visai girtintoms darbams pateisinti ar apginti. Jiems turi būti įsidėmėtina: «verba docent, exempla trahunt» ir ankščiau minėtas rusų priežodis.

Kokie mes keisti žmonės esame. Paimkim, pavyzdžiui, kokią nors viešą mūsų pramogą, į kurią susirenka daugia žmonių. Jei ten ir manekėnas bus pastatytas su žibaniomis sągomis, tai gailma iš kaimo pasakyti, jog tvarka jau garantuota. Nors ir gėriausias mūsų tautietis stengiasi tiesiai eiti, padomium elgtis ir tytau kaluoti. Pamėgink patalinti manekėną, tai dar ne visai girti ima vienas kitam ant ryžų apivarų minti, priekabių ieškoti ir pakalios sraibtuves lyginti. Kodel? Ogi pasakyti, stoka kultūros, stoka žmoniško išauklėjimo ir dar neišgaravęs baudžiamos rūgus. Kaipgi galima be botago padoriai elgtis. Kokia gėla, kad lietuvis nemoka be botago gyventi.

Štai mes iš kaimo atvykę į didmiestį greit išmokome vietoj ryžų laulečius nešioti, o vietoj skarelės kieta apykaklė ir pakaktinį užsiregėti. Tai kodel negalime išmokti ir padoriai elgtis? Argi tas sunkiau. Kieta apykaklė ir burečiai kainuoja pinigą, o padomus elginimas visai nieko nekainuoja ir kur kas la jau pakokia žmogišką mūsų vertybę. Miestiškas pasipuošimas be padomus elgesio panašu Afrikos juodžiai, kuris vaikšto nuogas, bet neš oia tik marškinių apykaklę ar apiranke. Štai mūsų merginos, be kitu miesto pa puošalų, išuoko ir miestiška stori da žytis, bet elgiasi labai kaimiška! rodydamos dantis šoferiams, konduktoriams ir visur, kur nerelkia, ir tuo pat labai žemina save ir savo tauta. Argi jos nežinojū dar to, kad šnekėjimas ir dan tų rodymas kiekvienam nepažįstamam, mieste yra laikomas labai įtartinu!

Bet girtavimas, girtavimas yra ta piktybė, kuri eđa mūsų išsvijęs kūna

ir sielą. Del girtavimo šiame karšto klimato krašte mes paliekstame, be laiko pasenstame ir važiuojame į kapines O kiek gėdos sau ir kitiems pridaroms! Pereik švenčių išvakarėse ar šventadienio vakare per mūsų tautiečių gyvenamą rajoną. Išto'o dar girdi iš kiekvie no užkampio dainą. Nudžiūnti, bet neilgam tavo džiaugsmas. Arčiau prie ejes įstikini, jog greičiausia ten kas žmones smaugia ar pjauna. Tai žirtų darna! Labiau pasiklausęs bučirsti, og ten ne tik dainoja, bet ir blyvizoja bauriausiais žodžiais, keikia, barasi, mašasi. Žodžiu sakant, tai pragaro vaizdas. Kodelgi čia blyviva lietuviai nei dainoja, nei jokios pramožos prasimano?

Niekas lietuvių nepamoko, kad žodis žvirbtu šėkia, o jaučiu sugrįžta. Todel mūsų tautiečiai ne tik keikia ir blyvizoja tokiomis bjauriais žodžiais, nuo kurių turi bėgti kiekvienas padoresnis žmogus, bet ir labai lengvai istaria tokius žodelius, kaip: «aš tave pa pjausiu, pasmausiu, nuuodysiu, peršausiu, užleksiū» ir panašiai, už kuriuos kliša į šaltąją ilgesniam laikui. Jeigu mes ištikrųjų būtamem tokie piktdariai kokiais iš žodžių atrodome, tai senai būtamem išibnigę savo tarpe. Bet ir čia daugiau kaltas mūsų tautasmas bei neišauklėtumas, negu piktnas.

Mes turime didelę dangybę ir kitų įvairių ydų, kurios čia nepaminėtos ir kuriomis kratyti yra gyvas reikalas, tačiau apie tai kita kartą.

A. M.

Naujausias žinios iš Lietuvos

Specialiai «Lietuviui» oro paštu

— Visoje Lietuvoje su neprastomis iškilimėmis buvo paminėtos 16 metų Nepriklausomybės sukaktuvės. Šventės proga buvo 15 min. transliacija per radio iš Š. Amerikos. Programą surengė Čikagos lietuvių artistas Vanagalvis. Kalbėjo Lietuvos pasiuntinys J. A. V. P. Zadelkis. Vanagalvio vedamas choras sugiedo Lietuvos Himną ir dar kelias liet. tautiškas daineles. Tas sudarė labai gražius įspūdžius. Lietuvoje buvo girdėti gana gerai.

Vasario 16 d. taip pat įvyko transliavimas ir Lietuvos į Š. Ameriką ir penketą Europos valstybių. Kalbėjo Valstybės Prezidentas A. Smetona (prancūziškai) Ministeris Pirm. J. Tubelis ir kiti.

— Vasario 18 diena iš Kauno išvyko į Pietų Ameriką žurnalistas M.

Didelė revoliucija Japonijoj.

Šiomis dienomis Japonijoj įvyko rinkimai, kuriuos nedidelė dauguma laimėjo valdžios šalininkai. Opozicijos partijos, pralaimėjusios rinkimus, sukėlė didelę revoliuciją, kuri labai greitai išsiplėtė. Į revoliucinį judėjimą įvelto kartuomenės dalys. Tokio ir kituose miestuose vyksta kruvini susirėmimai. Yra daug sužeistų ir užmuštų.

Paskutinės žinios praneša, kad revoliucionieriai nužudę ministerį pir-

mininką admiralą Okada, Tokio policijos šefą ir keletą valdžios žmonių sunkiai sužeidė. Žinios iš visų kraštų praneša apie didelius susirėmimus įvairiose vietose tarp valdžios šalininkų ir revoliucionierių.

Žinia apie kilusią revoliuciją Japonijoj visam pasauliui sukėlė didelę aūdą. Pranešama, kad per susirėmimus užmuštas ir revoliucijos vyriausis vad.

Ispanijos Valdžią Kairiesiems Paėmus.

Kaip žinome, Ispanijos rinkimus daugumoje laimėjo kairieji, kurie darbu atstojė prie valdžios vairo. Respublikos prezidentu tuo tarpu dar liko Zamora. Vyriausybė sudarė kairieji. Naujoji vyriausybė išleido amnestijas politiniams kaliniams iš kalėjimų paleista apie 1500 politinių kalinių, kurių dauguma yra kataloniečiai, 1934.

m. sukėlusieji revoliuciją Ispanijoj Naujoji ispanijos vyriausybė daro kairias reformas vidaus politikoje.

Nekuriose vietose įvyko riaušių ir susirėmimų tarp kairiųjų ir dešiniųjų.

Naujoji vyriausybė pareiškė, kad ji stovėsianti už pasaulinę taiką ir už Ispanijos Respubliką.

Audencija pas Užsienių Reikalų Ministeri.

Šeštadienį, vasario 22 diena Brazilijos Užsienių reikalų Ministeris M. Macedo Soares, kuris atvyko į S. Paulo, priėmė audencijoje Baltijos Valstybių draugų S-gos valdybą ir Baltijos valstybių konsulus. Audencijoj dalyvavo Lietuvos Konsulas P. Gaučys, Suomijos Konsulas Dr. Lyder Sacen, Latvijos Konsulas Gustav Stal, Suomijos Konsulas Finn Arneseen, B. V. D. S-gos pirmuinkas Dr. Rangel Pestana ir kiti.

Dr. Rangel Pestana pasakė reikšminga kalbą, į kurią atsakydamas Ministeris pareiškė didelį džiaugsmą ir padėką už jam suteiktą taip malonų vizitą. Ministeris pažymėjo, kad kultūrinį ir ekonominių santykių sustiprinimui tarp Baltijos valstybių ir Brazilijos, Vyriausybė esanti nusistatčiusi artimiausiu laiku įsteigti Brazilijos Konsulatus Lietuvoje, Estijoje ir Latvijoje.

Atvyko P. Grebliauskas.

Šiomis dienomis į S. Paulo iš Argentinos atvyko prekybininkas p. Grebliauskas, kuris žada čia būti keletą dienų ir grįžti į Lietuvą.

— Kaune mirė profesorius Vladislavas Mačys. Vasario 15 dieną jis buvo iškilmingai palaidotas Kauno kapinėse. Prie kapo atsisveikinimo kalbą pasakė kun. Kapočius. Ministeris Šiluginas, prof. Janulaitis, prof. Leonas ir kiti.

Vėlonis buvo dar «Aušros» laikų žmogus, uoliai dirbęs dėl Lietuvos laisvės. Jis buvo I-mas Kauno Apygardos Tiesmo pirmininkas. A. A. Prof. Mačys buvo labai mylimas studentų.

— Anglijos lietuvių sportininkai ruošiasi atvažiuoti į Lietuvą 1937 m. rengiamam sporto olimpiadon. Ekskursijai vadovaus «Apžvalgos» redaktorius J. Liudžius.

Karnavalas kainavo milijonus milreisy.

Kaip paprastai, taip ir šįmet, Brazilijoj karnavalui išleistas milijoniškos pinigų sumos. Nekurie laikraščiai pažymėjo, kad šių metų karnavalui išleista daugiausia pinigų. Vien São Paulo mieste didžiųjų gatvių iluminacijai ir papuošinimui buvo išleista apie pusė milijono milreisy.

S. Paulo karnavalas šįmet, atrodo buvo kiek menkesnis, kaip kitais metais, jei neskaityti didelės gatvių iluminacijos ko kitais metais nebūdavo.

LIETUVOJE

Jau ruošiamasi šių metų parodai.

Šią vasarą nuo birželio 27 d. iki liepos 1 d. Kaune bus suruošta žemės ūkio paroda. Naujai ž. ū. parodai jau pradėta pas mus pažanga gyvulių ūkio srityje. Parodoje bus ragnodžių, arklių, kiaulių ir avių skyriai. Gyvuliai bus parinkti, kad iš jų matyti padarytoji pažanga mūsų gyvulių ūkyje.

Siemtinėje parodoje svarbiausia norima atvaizduoti per paskutinius šešerius metus (nuo 1930 m. parodos) padarytą pas mus pažangą gyvulių ūkio srityje. Parodoje bus ragnodžių, arklių, kiaulių ir avių skyriai. Gyvuliai bus parinkti, kad iš jų matyti padarytoji pažanga mūsų gyvulių ūkyje.

Pašto valdyba pirks tektuvus.

Oro susisiekimo „Deruluft“ bendrovė prašė pašto valdybą suteikti jai koncentraciją palaikyti oro pašto susisiekimą tarp Kauno — Klaipėdos — Palangos. Tačiau pašto valdyba nusistatė „Deruluft“ bendroviai šios koncentracijos neatiduoti, bet tam reikalui nupirkti pašto tektuvus. Keleiviniams susisiekimui palaikyti tarp Kauno ir Palangos taip pat niekam koncentracijos nebūna atiduota, bet greičiausiai susisiekimo ministerija organizuos savą oro susisiekimą.

Kaune steigama dar keturi knygynai.

Kaunas iki šiol turi tik vieną valstybinį knygyną, iš kurio kauniečiai ima knygas. Tiesa, Kaune yra ir daugelį knygynų, kurie priklauso universitetui, savivaldybei ir paskiroms organizacijoms. Naujai paskirtas Valstybinio centralinio knygyno direktorius Avizonis neseniai paruošė projektą, pagal kurį

Kaune dar šiais metais numatoma įsteigti 4 nauji knygynai. Jie numatoma įsteigti Vilijampolėje, Žaliakalnyje, Senamiestyje ir Šanėnuose. Greta steigiamų naujų knygynų, numatoma įsteigti ir skaitykias, kur būtų visi žymesnieji dienraščiai ir žurnalai. Šie nauji knygynai ir su skaitykėmis bus Valstybinio centralinio knygyno skyriai. Patiekta p. Avizonio projektą dabar atitinkamos įstaigos svarsto ir randa, kad Kraunui su 120.000 gyventojų vieno viešo valstybinio knygyno yra tikrai per mažai.

Toksai projektas yra tikrai sveikintinas, nes naujai įsteigtais knygynais daugiausia pasinaudos darbininkai.

Žuvus vekseliui skola nenyksta.

Vyriausias Tr. bunolas yra išaiškinęs, kad žuvęs vekselis dar neatpaaiduoa veksello davėjo nuo skolos, kuri gali būti ieškoma teismo kešiu.

Lapėno byloje ieškiny 812.000 litų.

Teko sužinoti, kad „Maisto“ valdyba apsvačiusi Lapėno ir kt. „Maisto“ b-vei padarytus nuostolius Tauragėje, Lapėnui ir kt. tos bylos dalyviais civil. ieškinį patiekė 812.000 lt. Šiaulių apyg. teismo prokuratorių „Maisto“ bylos kaltinamasis aktas jau esąs pradėtas rašyti.

Visa tardymo medžiaga sudaro keliolika tomų.

Revizijos aktas dėl „Maisto“ skerdyklos statybos Šiauliuose jau prieš kurį laiką yra perduotas apel. rūmų prokurūrai. Šios bylos tardymas numatoma perduoti kuriam ypatingai svarbių bylų tardytojui.

J. Lapėnas padavė atitinkamoms įstaigoms prašymą, kuriame rašo, kad gydytojų komisija nustatė, jog jo gyvybė nuolatiniame pavojuje, tai pra-

šo leisti notaro Žilinsko kontoroje padaryti atitinkamus aktus savo reikalams sutvarkyti.

Cukraus fabriškai pagamino 220.404 maišus cukraus.

Viso Marijampolės cukraus fabrikinas yra perdirbęs 82.724 tonas cukrinių runkelių ir Pavėnčio fabrikinas 49.177 tonas. Cukraus iš viso yra gauta 220.404 maišai. Marijampolės fabrike 137.852 maišai po 100 kg. ir Pavėnčio fabrike 82.552 maišai po 100 kg. Perreiktas gamybos metais iš viso cukrinių runkelių buvo perdirbta 91.772 tonos, cukraus buvo gauta 152.327 maišai po 100 kg.

Už briedžio nušovimą 3.000 litų.

Už nušovimą briedžio Panevėžio teisėjas du brakonierius nubaudė po 1.500 litų ir po 3 sav. kalėti. Be to, abu už laikymą be leidimo ginklo Panevėžio komendantas nubausti po 15 parų arešto.

5 000 lt. premija už knygą.

Mažosios Lietuvos rašytojai Ievai Simonaitytė už romaną iš Maž. Lietuvos buities „Aukštųjų Simonų likimas“ paskirta 5 000 lt. valstybinė premija.

Atris reikalauja Vaitkų atlyginti už 3 arklius.

Amerikos lietuvių spauda rašo, kad ten Vaitkaus garbei teberengiami pokyliai ir Vakariėnės, kuriose gausiai dalyvauja ne tik lietuviai, bet ir amerikiečiai.

Vaitkus gavęs iš Ario ūkininko laiška, kuriame tas reikalauja atlyginti už tris arklius. Mat jau nusileidžiant tie arkliai ganesi lauke ir, išsigandę lėktuvo, pabėgo. Nesuradęs jų šeimininkas dabar lakina prašą už juos atlyginti.

12 m. vaikas važiuoja į Absiniją.

Kauno geležinkelio stoties tarnau-

tojai pastebėjo tarp vagonų besisukinantį berniuką, kuris nešino „zūkilių“ (be bilieto) išvažiuoti į Vokietijos pusę. Geležinkeliečiai vaiką sulaukė ir atvedė į nuovadą išaiškinti asmenybės. Nuovado vaikas pasisakė dsąs Juozas Ramoška, 12 m. berniukas. Tačiau negalėjo nurodyti iš kokios stoties atvažiuojęs. Nežinas net apskrities ir kaime. Pagaliau pasisakė Jonavoje (netoli Kauno) turįs gimtinę. Vėliau pasisake kažkur gavęs kelius litus ir norėjęs važiuoti į Absiniją. Vaikas išgabentas į Jonavą, ten bus išaiškinta jo gyvenamoji vieta.

Taip ir baigėsi jauno nuotykių ieškotojo planai.

Kiek 1935 metais išleista Vytauto Didžiojo muziejaus statymui.

Vytaute Didžiojo muziejaus statymui per 1935 metus išleista 360.810 lit. už 1934 metais atiduotas rangovams vidaus įrengimo darbus, baigtus 1935 metais sumokėta 252,067 lt., o už 1925 metais pavestus atlikti darbus 95.194 lt.; už įvairių medžiagų ir smulkius pageibimus darbus 4.550 lt. ir už techniką priežiūrą 9.000 litų.

Šiais 1936 metais Vytauto Didžiojo Komitetui reikės lėšų muziejaus statybai galutinai baigti, būtent, įrengti auditorijai, pageibimus patalpas ir visiems vidaus įrengimo darbus baigti, taipogi pr. metais padarytus paskolom grąžinti iš viso per 306.000 litų.

— Į Sov. Rusiją jau išsiųsta 720 kiaulių. Šiomis dienomis nauja laivinių kiaulių partija siunčiama iš Klaipėdos, Tauragės ir Panevėžio rajonų.

— Per Klaipėdos uostą pernai praėjo 1.100.000 tonų įvairių prekių už 280.648.000 litų. Išvežta 441 107 tonų (1934 m. — 275.784 ton) už 116.756.000 lt. (1934 m. už 96.660.000 lt.). Laitų įplaukė 1225 arba apie 20% daugiau negu 1934 m.

— Atitinkamoms įstaigoms pavyko susitarti, kad iš Sov. Rusijos būtų sugrąžinta dar 5 Lietuvos piltiečiai. Dailis jau sugrįžo.

VI. Burkauskas.

Ten niekas nelaukia.

(Pabaiga)

— Toliau neisiu, — griežtai pasipriešino truputį pasiblaivęs Albertas.

— Neis? Ljšk, šunie! — riktelėjo Povilas, stumdamas Ambruiaitį į aiurutį popiermalkių taką. Albertas buvo berėkiąs, tačiau Samulis užčiupė burną. Pasigirdo kažin koks duslus urginimas. Nors Samulis ir nelabai tvirtai jautėsi, tačiau su girtu Ambruiaitiu greitai pavyko apsidirbti. Po kelių minučių jis jau drybojo žemėje. Išitrukę iš smuklės pačiuptąjį svarstį. Albertas išblyško. Povilo išvažiuoti į judesiai paskutinius alkoholio garus iš jo galvos išvarė.

— Prakeiktas išgama, — sugriežė dantimis Samulis, — suėdėi mano gyvenimą, atėmei garbę, tad žuk!

Iškėlė rankas.

— Pauli... Aš nekaltas!..

— Nekaltas? Argi ne tu savo pragariskais laiškais mane sugundėi, aukso kalnus pridėjai, iš tiesas kelio išvedei?!

— Ne, ne... Tai jiel... Jie mane vertė tuos laiškus...!

Žlugterėjo suaugis. Vienas, antras ir t. t. Viri Nemuno klyktelėjo išgandinta žuvėdra. Švito... Povilas paško. Jo įdubę gelsvi

žandai paraušo. Iš burnos tykėjo putos. Buvo dar tamsu, todėl mažyčių kraujo lašelių putose nesimatė, tik gargaliuojanti krūtinė tvirtine, kad tenai ne viskas tvarkoje.

— Žmogžudy! Dezertyre! — kvatojosi nematomos smuklės. Greičiau leidosi bėgti. Jo ligi, suvelti plankni tarėsi, o akys, tos didžiojo nusikaltėlio akys, stiklu pavirto. Nemunas. art. j. Dar 30—40 metrų ir... į Lietuvą! į kalėjimą! Visą išpasakosin, prisipažinsiu, — šniūžda jo lūpos. Dezertyras skuba. Bėga nuo žmonių, pats nuo savęs. Nemunas. Samulis meta švarką. Pūkst!..

— Alit Stok! — suskambėjo mieguisti sargybinių balsai. Samulis ne girdi. Po dviejų metų nusikaltėlis grįžta Plačios vilnys tik skleidžiasi, šnera... Jis geras plaukikas. Tėviskėje kilometrus nuplaukdavo, visus pralenkdavo. Tik dabar kažin ko jo rankos tokios nestiprios, o vandno toks kietas. Dezertyrai silpna. Argi tasai kosulys ir mažučiai kraujo lašeliai būtų jam pakenkę? Ne. Dėl tiek kraujo — menkniekis... Krantas čia pat. Vienas šuolis ir... Šūvis. Antras. Trečias. Visa salvė. Grįžtas dezertyras kairiąją ranką griebėsi už krūtinės. Po mi-

nutės vandens paviršioje pasirodė tik didelis raudonas burbulas.

Pasitarimas ligoninės reikalu.

Medicinos fakolteto komisija iš prof.sorių Lazo, Avizonio, Ozeio ir Gudavičiaus turėjo pasitarimą su Kauno miesto burmistru p. Merkiu naujos miesto ligoninės statymo reikalu.

Kada statys pontoninį tiltą per Nemuną.

Plentų ir vandens kelių valdyba rūpinasi gauti 100.000 litų paskolą pontoninio tilto statybos darbams. Jei iki šio mėnesio pabaigos paskolą pavyks gauti, tai vasario mėnesio pradžioje prasidės pontoninio tilto statybos darbai. Kaip buvo rašyta pontoninis tiltas per Nemuną bus statomas ties Karo ligoninės gatve. Prie tilto statybos darbų gaus darbo apie 200 darbininkų.

Pasirodė nauja liga.

Atitinkamos įtaigos gauna pranešimų iš tolimesnių vietų gyventojų, kuriuose sakoma, kad šiemet mokyklose pasirodė kažkokia nauja liga, kuria serga daug mokyklą lankančių va-

ku. Ši liga pradžioje pasireiškė kojų patinimu, kurį seka viso kūno temperatūros pakilimu, o kelioms pasirodo kažkokie piktūsiai.

Apdovanoti kariuomenės ugniageiviai.

Už nuopelnus ugniagesybai apdovanoti Lietuvos kun. Vytenio palko ugniagesių komandos ugniagesiai pinigėmis dovanomis. Lt. J. Gudaičiai — komandos viršininkui suteikta 150 lt., viršiniai Sisu — 60 lt., vyr. kusk. Prysantilai ir civ. tarnautojai Mikalauskui po 40 lt.

Prof. Pr. Dovydaitis atleistas iš universiteto.

Prof. Pr. Dovydaitis nuo šių metų sausio 16 d. atleistas iš Vytauto Didžiojo Universiteto profesoriaus pareigų. Laikraščiai rašo, kad atleidimas esą susijęs su „I. A.“ paskelbtu jo laišku.

AR JAU ATNAUJINAI PRE NUMERATA?.. SKUBINK, KITU BUDU NUSTOSI DAUG NAUJIE NU IR ĮVAIRENYBIU!

Kas ivyksta pasauly per valanda.

Vienas mokslininkas ryžosi pada ryt keletą apskaičiavimą — kas įvyksta pasauly per valandą. Jo apskaičiavimu per kiekvieną valandą vidutiniškai pasauly gimsta 5440 žmonės ir miršta 4.630; apsišveda 1.200 porų. Vien kultūringuose kraštuose kas valanda įvyksta po 10 žmogžudysčių, padaroma 7.000 automobilių ir 17 žmonių automobiliškai įervažiuoja. Per valandą išsiunčiama 114½ milijonų laišku. Vien pašto ženklams per valandą pasaulis išleidžia 25 mil. dolerių. Per valandą mūsų žemė nuskrėja pasaulio erdvėse 1776 km., įvyksta ant žemės vienas drebėjimas ir 4 audros. Dar vienas įdomus vyrams apskaičiavimas — per valandą žmonija išseria 1½ milijonų litų vyno! Kiekurie vynai labai brangūs. Bet skaičiuodami litrą vyno po 4 litus, jau turėsime 6 milijonus litų, išleidžiamų per valandą ne-naudingam svaigalui — vynui. Jei dabar atminsime, kad nedideliam apskaičiavimui miestely gimnazistas galėtų madaug už 500 litų pragyventi mokslo metus, tai matysime, kad už tuos pinigus, kuriuos pasaulis išleidžia per valandą vynui, galėtų išties mokslo metus išgyventi 12.000 gimnazistų. O kiek gi išleidžiama degtinei, alui ir t.t.? Sunku čia viskas tiksliai apskaičiuoti, bet vienas dalykas aiškus — kaip didelė beprotiškė gerti svaiginamuosius gerimus, kada tiek skurdo pasauly.

Mirties spinduliai.

Užsienių laikraščiai praneša apie šturpų Amerikos mokslininko Chadfield išradimą: to mokslo vyro nuone gyvių nervai pasiduoda elektrinių bangų veikimui. Elektrinės bangos nervus visai išardančios ir gyvis miršta. Chadfield jau padaręs prietaisą, kuriuo gaminami tie elektriniai mirties spinduliai. Jis jau daręs tokius bandymus pastatęs dvi varines plokštes, 60 cm., viena nuo kitos. Tarp jų pralaidęs savo išrastuosius „mirties spindulius“. Kai tik pakliūdavo musės, jos tuoj krisdavo negyvos. Stiklinė

bonkoj buvo į tuos „mirties spindulius“ įnešta pelė. Bematant ir tą nugašio Jokių išorinių sužeidimų nematyti. Toliau Chadfieldas nori pagaminti 55 kišov. stiprumo aparatą, kurs bus 500 kartų stipresnis. Jei pavyktų aparatą padidinti ir veikimą sustiprinti, tai ateities karuose tie „mirties spinduliai“ daugelio vyrų gyvybę užgesytų... Štai prie to eina žmonija nuotolusi nuo Kristaus taikos dvasios.

Apskričių viršininkai padarė pranešimus apie padėtį provincijoje.

Kaune įvykusiame apskričių viršininkų suvažiavime, kuriam pirmininkavo vidaus reikalų ministeris gen. Čaplikas ir kuriame dalyvavo vid. reik. ministerijos generalinis sekretorius pulk. Giedraitis, visi ministerijos direktoriai, lietuvių tautininkų sąjungos generalinis sekretorius dr. Janavičius ir šaulių sąjungos vadas pulk. Saladžius, visą die-

na viršininkai darė plačius pranešimus administraciniams reikalais, apie ekonominę, švietimo, kultūrinę, vidaus saugumo padėtį, mokesčių rinkimą, tautikujų ir kitų organizacijų veiklą vietose.

Atleisti 2 Klaipėdos kr. policijos valdininkai.

Sausio 17 d. Klaipėdos krašto direktorijos nutarimu, suspenduotas krašto policijos vachmistras Jurgis Zubaitis ir jam keliama disciplinarinė byla. Zubaitis suspenduotas už tai, kad jis neva išsireiškęs prieš dabartinį direktorijos pirmininką Baldžių. Yra žinių, kad vachmistro suspendavimo pagrindas yra neteisėtas kito vachmistro, Oskaro Roiso, skundas. Zubaitis krašto policijoje tarnavo jau nuo 1923 m. ir savo pareigas atlikdavo gerai. Visai atleistas išpolicijos tarnybos klaipėdietis Endrikaitis, pirmiau tarnavęs valstybės policijoje Didžioje Lietuvoje.

— Kauno spaudoj pasirodė tokia žinėlė. Kaune yra 816 arklių, 1.350 ir daug kitų gyvulių ir paukščių, kuriems susirgus nėra kam nuolat gydyti. Savivaldybė norėtų pastatyti gyvulių ligoninę.

O geresnės žmonių ligoninės dar palauksime.

— Su Danija jau baigtos prekybos derybos. Į Daniją bus parduota 4.000 arklių, o iš ten įveisime cemento ir kitų prekių.

— Kainų tvarkytojas nubaudė keletą prekebininkų Prienuose, Tauragėje, Kupiškėje, Rokiškėje, Pilviškiuose Biržuose ir Kaune už kainų nepažymėjimą ir nustatytos sėlenoms kainos nesilaikymą smulkesnėmis baudmėmis ligi Lt. 50.

Būtinai pasisteng išgyyti nuosavą žemės sklypą šiame puikiame priemesty.

Pigiausias mėnesinis ratas. Duodame statybai medžiagą.

Centralinė: Praça Antonio Prado, 3 sob. Tel. 2-5023.
Raštinės: Villa Prudente: Rua Cap. Pacheco Chaves 114.
Vietoje: Av. Zelina 33

Reikalingi agentai, kreiptis į Villa Prudente raštinę.

Juozas Grušas.

Kokia graži žemė...

Novelė

(pabaiga)

Kada išsiskirstė tie, kurie fotografavosi, jam pasidarė begalo ilgu. Tada jis ligoniams pasakė: — Šiandieną man gydytojas leido pavaikščioti, nė eisiu į sodą. — Jis nemelavo todėl dar keletą kartų jis tą patį pakartojo. Jis laukė vakaro, kada baigs darbą gydytojais ir gailingosios seselės. Paskui, žiūrėdamas į teltį, jis dar matė baltą paukštį, skrendantį aukštu dangumi. Paukštis iš lengvo skrido. Jis sekė jį akimis, iki mažytis baltas taškas išnyko jo erdvį platybėse. Jam rodėsi, kad tas mažytis baltas paukštėlis nusinesė, tai kas slepiasi jo siejoje, — tai kas sudaro jo ilgę, jo liūdės... „Aš mirsiu“ kažkodėl jis dabar galvojo ir nežinojo pats, ko jam taip neišpasakytai gaila. Nusileido saulė ir palatą pripildė vakaro pilkuma. Studentas tyliai atsikėlė, paėmė chalatą ir apsimovė kurpatėmis. Lovos tokios žomos ir tiek daug o palata tokia tuščia. Koridorius toks ilgas, o jis eina vis prieš kalną.

Išėjo į sodą. Sode aplinkui Zalia Truputį raibsta akys, krūtinę užlieja nesuprantamas gerumas. Jis jaučia, kaip pavasario gyvybė veržiasi ir plazda, pajutusi artėjantią naktį. Virpulo srovės plaukia jo kūnu. Aplinkui vos prasiskleidusiais lapais apšibinę alvyė krūmai. Stiprus žalio augalo kvapas svaigina jo galvą. Jis išėjo į lygią sodo aikštelę ir atsėdėjo ant žemės. Naktis nusileido į sodą, topolių viršūnėse arazdydo žvaigždės. Kokia tyli, kokia kupina tylinčios gyvybės pavasario naktis, kokia kupina tylios muzikos pavasario naktis! Jis tik jaučia, kaip kaista krūtinė, o jo kūnas tirpsta, kaip migla nakties platumė. Jis pasiviro kniūbėdais ir palietė rankomis žemę. — Žemė!.. Kokia graži žemė! — ir prispaudė veidą prie žemės. Ten aukštai viršum besiskleidžiančių sodų, viršum pavasario nakties — švito naujos žvaigždės ir skaisčiojo. — Štai jis, pavirtęs kniūbėdais! — kaluėjo išsiganusį gailingotąjį seselė: — ligoniai sakė, kad nuo pat

vakaro jis išėjęs. Sanitarai paėmė jį už pečių ir pakėlė. Ant žalios pavasario žolės, tarp nakties rasų, buvo stambūs kraujo lašai. Ryta studentai pakvietė kanį. — Galvok apie Aukščiausiąjį Tėvą. Jis sustiprina ir išgydo ligonius. Jis suteikia amžinąją laimę Aukštųjų. Studentas nusilpęs klausėsi kunigo. Jo akys buvo nublankusios, katė žvaigždės dieniui auštant. Jis tarė: — O kokia graži žemė!.. Sekančią dieną visi ligoniai buvo nepaprastai nuliūdę ir sustingę. Vienas kito jie klausinėjo: — Kodėl jis pasakė: „Kokia graži žemė“.

Baisūs karo pabūklai

Plačiai kalbama, kad japonai išrado ypatingas torpedas. Torpedo: — tai povandeninių laivų paleidžiamos bombos. Jos plaukia vandens paviršium ir pataikiusios į priešų laivą sprogtą. Tačiau dažnai tos torpedos nepataiko į laivą. Kad to neatitiktų, japonai kartu su torpeda išsaulsą ir karį Karys valdys torpedą. Ji tikrai pataikys į priešų laivą. Sprogs... bet kartu su

laivų suplėšys ir torpedą valdžiusį karį... Kaip baisu! Bet ką reiška supra gonėjusiam pasauliui žmogaus gyvybė!

Negana to — kad neitų veltui iš orlaivių užeimos bombos, su didžiosiomis bombomis lėksias ir žmogus. Jis tą pragarišką įtaisą valdys ir taisyks, kad kristų tiesiai į tiltą, į gelžkelį, į ginklų sandėlių į karių būrį, žodžiu, kur bus mesta. Aišku, kad sprogdama bomba suplėšys ir vieną gerųjų tėvynės sūnų, kurs lekiančią iš orlaivio bombą valdys. Bet ir priešui bus taiklia šūvių pakankta. Kas baisiausia, kad japonų armijoje atsiradę savanorių saužūdžių: mirties patarnavimų su torpedomis atlikti pasisulė 5000 kariukų. Tačiau iš jų parinkta esą tik 4000 ir jie mokomi, ruošiami baisiems žygiams. Ar galima ko geresnio laukti iš mūsų pasaulio.

VISUR IR VISADA BŪK LIETUVIS!

O kiekvieno lietuviu — išsivio pareiga skaityti didžiausį, įdomiausį ir pigiausį visoje Pietų Amerikoje savaitraštį «LIETUVIS».

Mažiau žodžių -- daugiau darbo.

Žmonių išminties sakoma: «Lietuvis nors mažas, bet žmogų pakaria ir paleidžia». Lietuvis čia turime suprasti, kaip žmonių kalbos gyvą žodį, kuris paprastai laikomas labai ir labai svarbia priemone pačių žmonių gyvenimą pakreipti teigiama bei neigiama linkme. Tas, savaime aišku, pareina nuo to, kokiams tikslams ta galima priemonė pavartojama. Jei ją vartoja geros valios žmonės kilniems tikslams — visuomenė iš to sustiprinka naudą. Bet jei tatai sąmoningai ar nesąmoningai panaudojama blogam tikslui, visuomenė arba atskiri žmonės, d l to turi tukenėti.

Kaip pavyzdį tam paimekim Mokos ir kai kurių kitų rajonų lietuvių visuomeninį gyvenimą. Darnu ir gražiu tarpusavio susyvenimu ypač Mokos lietuvių negalėjo ir ankščiau girtis. Bet paskutiniu laiku, tuo atžvilgiu mes matome dar blogiau. Nekalbant apie pavienius žmones, pažvelkim mes į organizacinius pagrindais susibūrusius jų grupes. Ir ką gi mes pamatysime? Didžiansą nesantaiką, organizacijų nesugyvenimas, rietenos pačių organizacijų viduje ir t. p.

Ir visa tai, labai neigiamai, netgi skaudžiai atsiliepia į kultūriniai visuomeninį žmonių gyvenimą, nes dėl to nukenčia daugiausia moraliai ne tik atskiri žmonės, bet organizacijos, net ir tokie kultūros židiniai, kaip pavyzdžiui mokykla. O kas tame kaltas? Ogi tas pats lietuvis, kurio kartais žmogus, būdamas pats savęs valdovas, ne gali suvaldyti.

Čia nėra reikalo minėti, kas ir kokią tiksliai tą galima priemonė naudojasi. Kas seka visuomeninį mūsų ko lonijos gyvenimą, t m tatai labai gerai žinoma. Užtenka tik tiek pasakyti, kad visuomenės bereikalingam kursty mui, kartais visai neatsižvelgiant nei į sąlygas, nei į reikalą, labai dažnai ir daug buvo visuomenę klaidinančių šu kių bei minčių pasklęsta.

Žodis, sako, žvirbių išleikia — jau čiu sugrįžta. Todėl su žodžiais reikia skaitytis, kad vėliau pačiam nerodktu to galėtis. O galėtis juk ne kartą jau mums teko. Net ir labai skaudžių smugių jaunai mūsų ko'oniškai ne kartą teko dėl to patirti, todėl atėityje turėtumėm būti atsargesni.

O visuomenė, kuriai dėl to dažniausiai ir tenka nukentėti, turėtų būti daug būresnė ir kiekvieno grafini pa sakyto šūkiu, bei pažūdo neprimti už tikrą pinigą. Ir apie gražiu kalbančius žmones spresti ne iš jų gražių žo džių, bet iš darbu.

Turime gerai atminti, kad ne gra žiais žodžiais ir skardžiais šūkiu, o tik nuosirdžiu darbu sukūriamos viso kertonos gerybės.

Kronika.

TĖVAI SUSIPRANTA.

Paskutiniu laiku Mokos lietuvių tarpe, dėl mokytojų pakeitimų kilęs brudėjimas pamažu pradeda aprimti. Kai kurie tėvai, kelių karštuolių sukurs tyti neleidę į lietuvių kalbos pamokas savo vaikų, bet dabar pamatę savo klaidą ir pagalliau suprantę, kad dėl to neprotingo boikoto nukentės ne kas kitas, kaip tik jų pačių vaikučiai, pradeda susiprasti ir vaikų j mokyklai atsiunčia. Praeitą savaitę jau mokinių lietuvių kalbos pamokose buvo apie 40.

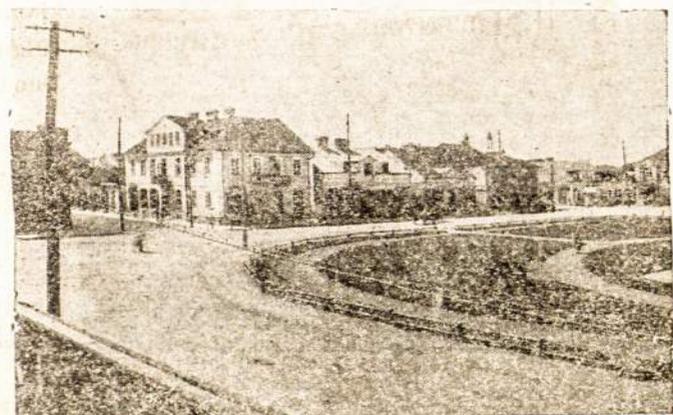
Reikia tikėtis, kad greit ir visi sugrįž ir mokyklos veikimas įgaus normalę padėtį.

M-tis.

IŠ SKAUTU GYVENIMO.

Prasidėjus naujiems mokslo me tams, sukruoto ir mūsų skautai. Vasario mėn. 19 ir 20 d. įvyko sueigos Vila Anastazijoje ir 23 d. Bom Retire. Bom Retiro skautės gavo nemaža laiškų iš Nepriklausomos Lietuvos draugių. Vasario mėn. 24 d. Vila Anastazijos skautai su mok. E. Pažera padarė iškla į aukščiausį S. Paulo estado kalną „Moro Jaragua“. Nors į kalną iš Vila Anastazijos yra apie 12 km., bet skautai parodė nemaža išvermės pėsti nueję ligi kalno, užlipę į pačią viršūnę ir sugrįžę linksmam datnuodami. Netoli kalno klonyje prie upelio stovįklauja viena brazilų skautų skitis. Mūsų skautai žada taipat per artimiausias atostogas panašią stovyklą pasidaryti.

E.

Marijampolės miesto Basanavičiaus aikštės ir skvero dalis.

LIETUVIŠKĄ PROGRAMĄ PER RADIO GIRDEJO DAUG PROVINCIJOS LIETUVIŲ.

Redakcija gavo ir dar gana daug laiškų iš provincijos, kuriuose mūsų skaitytojai labai dži ugiasi, turėję progos vasario 16 dieną per radio įgirsti lietuviškos muzikos ir dainų. Daugelis siūnėia sveikinimus ir linkėjimus visiems mūsų ko'onijs darbuotojams už taip gražios programos suorganiza vimą. Visi provincijos lietuvių girde jė per radio lietuvišką programą, pa geidauja, kad ir toliau būtų retkarčiais per radio transliuojamos dainos ir mu zika.

Gerliausiai lietuviška programa pa vyko radio «Record» ir «Cultura».

BRAZILJOS VATOT UKIS DUODA NEMAŽĄ PELNĄ.

Provincijos lietuvių, dirbantiejų vatos fazuoduose ir ūkiuose, rašo, kad dabartinis metu Brazilijos vatos ūkis duodas nemažą pelną. Kadangi vatos kalna pasaulinėje rinkoje pakio, tai šiek tiek parėjęs gyvenimo s lygis ir darbi inkams vatos fazuodose (žinoma ne visur). Šiuo metu įvairsto S. Paulo estado vietore yra nemaža lietuvių, dirbančių vatos ūkiuose ir auginančių vata. Kai kuriose vietose nusiskundžia

ma įvairiais kenkėjais, kurie padaro nemažai nuostolių vatos augintojams.

J. K.

LIETUVIŠKOS PLOKŠTELĖS RADIO «CULTURA».

Sužinojume, kad vasario 16 die ną, tuo pačiu laiku (9 val. vakaro) kada buvo transliuojamos lietuviškos dainos iš radio «Cruzeiro do Sul», ra dio «Cultura» transliavo lietuviškas plokšteles, kurias įlavė «Lietuvio» re dakcija.

Lietuviška programa iš radio «Cul tura» turėjo būti transliuojama 8 v. l. vakaro, bet dėl tam tikrų priežasčių buvo vieną valandą pavelucta.

KELIOS PASTADOS APIE KOLONIJĄ «BARÃO DE ANTONINA».

«Liet. Aido Braz.» ž. m. 6-tam nu mery tilpo korespondencija apie kolo niją Barão de Antonina, kur minėta ko lonija plačiai išsitra ir siūloma joje lietuviams kolonizuotis.

Man pačiam teko gyventi ir dirbti šioje kolonijoje 7 mėnesius, todėl turė jau progos susipažinti su vietos gyve nimu ir sąlygomis. Kadangi tilpus.

korespondencijoj.

«Liet. Aido Br.» redakcija turėtų venkti tokių korespondencijų ir neklai dinti visuomenės nebūtais dalykais.

P. Martusevičius.

SUBRAZILJĖJE LIETUVIAI.

Nova Europa kolonijoj ir jos apy linkėse yra keliolika lietuvių šeimynų ir pavienių asmenų. Stebėtis tik reikia kad šitame nedideliam būrelii atsiranda ir tokių, kurie save skaito brazilais ir kitokiais, tik ne lietuviais. Savo tarpe jie stengiasi kalbėti brazilškai, rusiškai Savo gimtosios kalbos vengia. Tiesiog gėda klausyti iš šalies, kaip nutautėję lietuvių, dedasi pamiršę savo gimtąją kalbą, o kitaip kalbėti irgi nemoka ir vos šitip taip keverzoja.

Pasiklausęs juos kalbant iš šalies, iš karto žmogus gali suprasti, kokius «brazilus» ir «rusus» girdi kalbant.

Gėda jums, kurie pamirštate savo kalbą svetimos nešmoke.

Lietuvis.

NOVA EUROPA.

Šioje kolonijoje yra keletas lietuvių šeimynų. Vasario 16 diena, vietos lietuvių, sužinoję, kad bus Lietuvos Nepriklausomybės paminėjimas per radio, susitinko į vieną barą, kur klausė si lietuviškų dainų per radio «Cruzeiro do Sul». Visų pirma išgirdome gražią p. Konsulo kalbą portugališkai. Kai buvo minimas Lietuvos vardas, mums toli gyvenantiems lietuviams darė nepaprasto įspūdžio ir spaudė ašaras. Labai susižavėjome ir lietuviškomis daino mis. Tik gaila, kad aparatas blogai veikė ir negalima buvo aiškiai girdėti.

Buvo nepaprastai patenkinti, kad po visą Braziliją skambėjo Lietuvos vardas. Toks S. Paulo lietuvių koloni jos darbuotojų sumanymas labai girti nas. Reikėtų pasistengti, kad dažniau duoti progos išgirsti provincijos lietuviams lietuvišką muziką ir dainą per radio.

Nuosirdžiai dėkojame p. Konsului P. Gaučiui ir visiems lietuvių kolonijos darbuotojams už tokį pasidarbavimą ir linkime visiems geriausios klouvas.

Klausytojai.

TRIUKŠMAS S. PAULO L. K. BEN. DROMENĖJE.

Paskutiniu laiku S. Paulo L. K. Bendruomenėje prasidėjo didelis triukš mas ir susiskaldymas. Praeitą sekma dienę Šv. Antano do Pary parapijos šalejo turėjo įvykti Bendruomenės narių metinis susirinkimas, bet dėl triukšmo liko atidėtas. Dauguma Bendro menės narių suklio prieš kleboną kun. Sugintą. Daug moterelių labai nekultūringais žodžiais keikė ir biaurijo už kokius tai nusikaltimeus.

Žmonės pasakoja, kad triukšmą ir «sukilimą» prieš kunigą organizuoja ir kelia buvusieji geriausi jo draugai ir bčiučiai: K. Uckus, A. Dutkus, mok. V. Nalivaika, P. Korsakas, A. Serbenta, S. Butrimas, J. Juodgudis ir kiti.

Kazys B.

KODĖL ORGANIZACIJŲ VADOVŲ BĖS NEDALYVAVO.

Praeitam «Šviesos» numery kaž koks «stebėtojas» klausia: kodėl bažny čios pašventinimo iškilniūse nedalyva vo laikurią organizacijų vadovybės, mokyklų m kiniai skautai ir kiti. Mes iš savo pusės turime pas tebėti, kad bažnyčios pašventinimo iš kilniūse dalyvavo visi. Jei mokytojai,

(pabaiga 5 pusl.)

(tesinys iš 4 puol.)

organizacijų vadovybes, skaital bei m. kykly mokiniai nedalyvavo oficialiai, tai tik todėl, kad jie nekartą per pamokslus susirinkimus ir šiaip viešose vietose buvo išklioti, iškovneikti ir biauriai apmėitę to, kuris bažnyčios pastatymo nuopelnais taip mėgsta girtis ir afišuoti.

LIETUVOS KONSULAS PAS S. PAULŲ VYSKUPĄ.

Lietuvos Konsulas p. P. Gaučys praeitą savaitę lankėsi pas Sio Paulo Vyskupą Affonacea e Silva. Vyskupas p. Konsulą labai maloniai priėmė ir turėjo ilgą pasikalbėjimą. Tarp kita ko J. E. Vyskupas savo ir Arkivyskupo vardu prašė perduoti linkėjimus Lietuvos Respublikos Prezidentui ir Vyriausybei.

Rep.

T. MAŽEIKO KONCERTAS.

Zinomas mūsų kolonijos dainininkas Teoforas Mažeika, šm. kovo 14 dieną rengia didelį koncertą Mokoje, Dariaus ir Girėno vardo salėje. Savo koncertui T. Mažeika jau rimtai ruošiasi ir žada duoti gražią ir įdomią programą. Pakvietimai į koncertą jau platinami. Juos galima gauti «Lietuvio» redakcijoje, pas mokyklų vedėjus ir Moko sportininkus.

Rep.

KAIROVSKIS, PASIRODO, ESĄS AFERISTAS.

S. Pauly gerai žinomas žydelis iš Lietuvos Kairovskis, kuris pastaraisiais laikais turėjo nemažą sėkmę su kairiškais mūsų kolonijos žmonėmis, esąs didelis aferistas. Baltijos Valstybių Draugų S-gos valdyba nutarė jį išmesti iš savo narių (į šios S-gos narius Kairovskis buvo patekęs per a. a. B. Steponaičio rekomendaciją Red.). Neseniai Kairovskis apgavo ant 500\$000 kun. Suginta, ant tiek pat p. J. Steponaičio advokatą ir be to yra padaręs kelėtą didesnių aferų, išsiuodams svetimus pinigų iš banko su suklastotais parašais. Kairovskis S. Pauly visą laiką vertėsi kažkokiais nesvariais bizniais. Lietuviai turėtų šio tipo pasisaugoti.

Pasaulis skaičiais

Pasaulių vadina viską, kas priklauso prie saulės, kas yra, taip sakant, po saule. Tačiau mūsų pasaulis nėra vienas. Kiekviena žvaigždė yra taip pat saulė, taip kad pasaulių yra tiek, kiek yra žvaigždžių. Žvaigždės nėra erdvėje taip sau betvarkos išmėtytos, bet yra susibūrusios į d dešes krūvas, arba žvaigždynus. Vienam tokiam žvaigždynui yra mūsų saulė. Šį žvaigždyną vadinam Pankščių keliu. Naktimis matome šviesią balzėną juosta, einančią per dangų iš šiaurės į pietus. Tai ir yra Pankščių kelio žvaigždynas, kurio da eļ sudaro mūsų saulė. Saulė yra Pankščių kelio žvaigždyno pakraityje. Bet panašų į Pankščių kelį žvaigždynų yra labai daug. Liešiol jų priskaitoma lyg dviejų milijonų. O kiekvienas iš tų dviejų milijonų žvaigždynų yra sudėtas iš daugelio tūkstančių tūkstančių žvaigždžių — saulių. Visi tie žvaigždynai sudaro visetą. Tad visetos yra tai, ką žmogaus akis gali pastebėti tolimiausiose erdvėse. O mūsų pasaulis, kurio širdis yra saulė, yra tik nepažiniamai maža dulkėlė visetė. Tad didžiulis ir kelis paskybėn neturime ku.

Apie visetą, arba pasaulių pasaulius, yra parašyta oceanis knygų. Tūkstančiai mokslininkų tyrinėjo, kaip tie pasauliai atsirado ir savo tyrinėjimų vaisius yra išdėstę stotuose tomonose.

Kiek yra iš viso žvaigždžių — niekas nežino ir niekadoms nebus patirta. Bet ūtat mokslas ištykino, kad žvaigždžių visose žvaigždynuose yra panašiamas skaičius, nors ir labai didelis. Žvaigždžių negali būti be galo daug: žvaigždžių skaičius yra ribotas, kad ir milžiniškai didelis. Taip antai Pankščių Tako žvaigždynu gali būti lig 30.000 milijonų žvaigždžių. Jei manyti, kad atskirų žvaigždynų iš viso gali būti 1.000 milijonų (vienas milijardas), tai iš viso visetė turėtų būti tik 30 milijonų milijonų žvaigždžių, arba 30.000 milijardų žvaigždžių. Taigi žvaigždžių yra daug, bet tas skaičius turi gada. Kaip toli žvaigždės ir žvaigždynai yra nuo mūsų — sunku pasakyti, nes liešiol pavyko nustatyti tik nedaugelio žvaigždžių tolnas. Žvaigždžių tolnas matuoja šviesos metais.

Šviesos metai yra tolnas, kurį šviesa nueina per vienerius metus. Šviesa lekia po 300.000 kilometrų per sekundę. Nuo saulės saulės švieža ateina į žemę per 8 minutes ir 20 sekundžių. O nuo artimiausios žvaigždės per 4 metus ir 60 dienų! Todėl sad žvaigždės ir atrodo tokios mažytės, nes yra labai toli nuo mūsų. Yra žvaigždžių, nuo kurių šviesa lig mūsų eina tūkstančius metų, o nuo kai kurių žvaigždynų — net šimtus milijonų metų. Liešiol Pankščių Kelia švieža perbėga per 30.000 metų!

Ar žvaigždės yra karštos? Mūsų saulės paviršiaus temperatūra siekia 6.000 laipsnių karščio. Žvaigždžių temperat. siekia nuo 2.000 lig 30.000 laipsnių karščio. Tad saulė yra, taip sakant, vidutinisko karštumo žvaigždė. Saulė taip pat yra vidutinisko didumo žvaigždė.

Nuo tolimųjų žvaigždžių pereinim prie mūsų pasaulio: prie saulės ir aplink ją skriejančių planetų. Palyginus saulę su žeme, tai saulė atrodo milžiniška. Iš saulės galima būtų padaryti 1.300.000 tokių kamolių, kaip žemė. Saulė yra 330.000 kartų sunkesnė už žemę. Saulės skersinis yra 1.400.000 kilometrų, o žemės tik 12.750. Be žemės, apie saulę sukasi dar 8 didesės planetos ir 1130 mažyčių planetėlių. Skaitant nuo saulės, planetos eina tokia tvarka: Merkūrijus, Venera, Žemė, Marsas, visos mažytės planetos, Jupiteris, Saturnas, Uranas, Neptūnas ir Plutonas. Mažiausia iš duotųjų planetų yra Merkūrijus, didžiausia — Jupiteris. Jupiteris yra 1.300 kartų didesnis už žemę ir 318 kartų sunkesnis. Saturnas turi 10 mėnulių ir žieda, Jupiteria — 9 mėnulių, Uranas — 4, o žemė — tik vienas. Merkūrijos ir Venera mėnulių visai neturi.

Žemės amžių mokslininkai apskaičiavę esant lyg 3.600 milijonų metų. Saulė yra daug vyresnė. Žemė kadaise buvo skysta ir karšta, bet vėliau atšalo. Atšaldama, žemė traukėsi, suskėlėsi ir jos paviršius susidarė kieta pluta, kurioj atsirado gyvybė. Žemėj gyvybė pradėjo jaivėti laikotarpiu. Buvo tokių gadynių, prieš daug milijonų metų, kada žemėj gyveno milžiniški paukščiai, žuvis ir gyvuliai, daug di-

deeni už dabartinius. Buvo laikai, kai žemėj buvo puikūs miškai, iš kurių vėliau pasidarė akmeniniai angliai. Vėliausiai atsirado žemėj žmogus. Mažiau, kaip trečią dalį (30%) to paviršiaus sudaro sausuma. Likusioji dalis yra vandenys. Aukščiausias kalnas žemėj turi 8.880 metrų aukštumo. Jis yra Azijoje, Himalajų kalnžose. Giliausia vandenų vieta siekia 10.480 mtr. gtlumo. Vadinasi aukščiausias kalnas lengvai pasiekty giliausioj vietoj ir dar būtų pasartro kilometrų gylis.

Šiuo metu žmonių žemėj yra 2.000 milijonų (du milijardai). Daugiausia yra geitonosios rasės žmoniu — apie 900 milijonų, paskiau baltųjų — 700 milijonų. Likusieji yra įvairių kitų spalvų: juodi, raudoni ir kitoki.

V. Gytis.

Niekas nesupras...

Ant mano kambario dulkėto lango Mirties sąjontoj mušs plastrakė, Kambarį skraidė šito vėjo bangos Ir šiko švelnumu mano veide plakės.

Bet lūdna man buvo. Ir krūtinėj ligėsiu verkė nuvargus širdis... Tolumoį girdėjos jaunimo sutartinė, Kuria užmigdė gimstanti naktis.

Pilnutis mėnulis per langą žūrėjo Sįgdamas sapną nuvargusiai sielai... Sodo šėšėliuose paukštutė šnekėjo Ir dėstė mėnuliui vardgienišką gėlą.

Nutikli, lakštute, oi nieks nesupras, Nesupras niekas vardgienio kančių... Niekas šiam klausimui atsakymo neras Niekas nepriduos raminančių vilčių.

Paieskojimas.

Aš, Jurgis Subačius, paieška nauvo sesers Karusės Subačiukės. Gyvenančios Sio Paulo. Ji pati, arba kas apie ją žino prašau pranešti šius adresu: J. Subačius rua Dnie Leme Nr. 24 (Mocca) S. Paulo.

Lietuvos užsienio politika.

Lietuvai nuo pat laisvės atgavimo yra tekę daugel savo politinių reikalų ginti įvairiose tarptautinėse institucijose, ir daugel jų Lietuva yra teisėtai apginusi ir laimėjusi. Ir visa tai Lietuva yra pasiekusi vien taikiu būdu, pagrįstu vadovybe, persiėmusi taikos ir sandaros pagarbą, yra svetimi bet kokie šitų tautų kiršinimo ar jų teisių užgauliojimo norai. Tuo labiau Lietuvai yra svetima subversyvinė veikla, kuri siektų pakenkti savo kaimynų vidaus tvarkai ar jų politikos vandams. Mesti todėl Lenkijos kaltinimai Lietuvai yra svetimi ir neturi jokio intereso kitiems į Lenkijos vidaus politikos reikalus ar veikti prieš Lenką. Bet tai nereikia, kad Lietuva nustotų revanšistikavosi savo teisių į savo istorinę, amžių, sostinę, Vilnių, į jo Lietuviską kraštą, kuri lenkai yra sulaužydami tarptautines teises ir savo duotas pažadėjimus, jėga paėmę ir kuriame savotiškai šeiminkauja, naikindami visa kas ten yra Lietuviska ir varžydami tenyčių Lietuvos teises, laisvai steigti savo mokyklas, plėsti savo spaudą, kultūrinės ir religines organizacijas ir turėti Lietuviskas pamaldes bažnyčiose, Lietuvai priešingai Vilniaus radio ir lenkų spaudo tvirtinimas, laisvai leidžia krašte

gyvenantiems lenkiškai kalbantiesiems savo piliečiams laikyti savo mokyklas ten, kur yra pakankamas lenkų kilnės mokinų skaičius, ir Lietuvos vyriausybė duoda dargi joms išpaulandį pagalbą. Kuo Lietuviai negali pasigirti: Vilniuje Lenkų gi organizacijos Lietuvosje naudojasi visa įstatynų teikama visoms kitoms organizacijoms laisve ir teisėmis. Nieks Lietuvoje išskirtinai nevaržo nei lenkų spaudo, nei jų pamaldų bažnyčiose.

Lietuva siekia tik taikių santykių su Lenkija, nors šį pastarojį iki paskutinių dienų norado galima atsiiepti tuom pat ir atitinkamai paveikti tiek savo spaudo, tiek radio tendencijos laikysenos Lietuvos ir betuvių atžvilgiu. Tuomi, aišku, yra silpninamas Lietuvos pastangos taikai rytuose sustiprinti ir laidooti.

Su nemazėsnėmis kilūtimis Lietuvos užsienio politikos taikingumas susiduria, begindamas Klaipėdos reikalus. Čia taip pat prieš Lietuviska propaganda griauia visą tą taikos darbą, kurį Lietuva kasdien stengiasi tvirtinti ir aktyvinti. Reikia tik prisiminti Vokietijos valstybės vyrų: paties kancelerio Hitlerio, ministerio Goring, Prūsijos prezidento Koch ir kitų Vokietijos žymių asmenų kalbas, kad įsitikintume kaip yra Lietuvai sunku kovoti už sa-

vo elementarines teises. Visomis tomis suminėtomis kalbomis Lietuva būna užgauliojama, niekinama, jai grasinama. Nėgana to, Karaliaučiaus ir kitos Vokietijos radio stotys, vokiečių spaudo ir propagandinės organizacijos visai yra pakabėjusios prieš Lietuvą, daug išpyle neapykantos jausmų, kiršinę, pagaliau, savo žuones prieš Lietuvą, užgaulioję betuvių kultūrą, kraštą ir gyventojus. Ir visa tai nišku tikslu sukelti Klaipėdos krašto gyventojuose nepalankų nusistatymą prieš Respublikos vyriausybę, paveikti juos per rinkimus į krašto Seimelį balsuoti už tokią sąrašą, kurs užsieniui patinka, ar palinkyti molatinį įtempimą tarp centro ir autonominių valdžios organų. Buvo, pagaliau, girdėti iš anapus Nemuno ir tokių balsų, kurie reikalavo «gražinti Klaipėdos kraštą», siekdami tuomi pažėsti Lietuvos žemių ir jos suverenitetu nebešildamą. Toki prieš Lietuvą nukreipta akcija, morafinis ir medžiacinis, uždarius pasienio mažųjų susisiekimą ir susiaurinus Vokietijos prekybą su Lietuva iki bereikšmėnes apyvartos, spaudimas ir nedviprasmiški grasinimai negalėjo nepaveikti rinkinių rezultatų. Tokiu būdu jie turėjo įvykti ir įvyko neįnormaliose sąlygose, kurių pašalinimas, nepaisant Lietuvos pastangų ir gerų norų, nebuvo mažo krašto galioje, kada prieš jį buvo nukreiptos neproporcingai didesnės jėgos. Lietuva, be to, nei nemanė parvartoti

prieš ją nukreiptųjų jėgų akcijos metodų, būdo ir tonu. Į grasinančią ir užgaulią Lietuvai Hitlerio kaldą, Niurnberge, Lietuvos užsienio reikalų ministris p. S. Lozoraitis atsakė Genevoje Tautų Sąjungos forume, taikia ir raminančia kalba, iškeldamas esamus rytuose Europos taikai pavojus ir suminėdamas Lietuvos pasiryžimą už ją kovoti ir nuosirdžiai pildyti visus savo tarptautinius pasizadėjimus, kas Lietuvos tikrai buvo, yra ir bus daroma. Nors rinkimai į Klaipėdos krašto Seimelį, praėję grasinimų ir spaudimo atmosferoje, nedavė tokios daugumos, kuri buvo krašto gyventojų pagedaujama ir galėtų jau atstovauti, Lietuvos vyriausybė nedarė vistik nė mažiausių klūčių, tam Seimeliui susirinkti, sudaryti jį pagedaujamy asmenų Krašto Direktorijai ir šiandien laisvai dirbti, kad ir nevisada Seimelio darbas sutinka su visos valstybės reikalais. Bet Lietuvos vyriausybė, nonorėdama bet kaip pažėsti duotą kraštui autonomiją ir stropiai pildoma Klaipėdos statuto reikalavimus, daro visa, kad tik palengvins tam statutu neklūdomai funkcionuoti. Bet, žinoma, jis negali leisti, kad tas pat statusas būtų autonominių organų nevykdomas. Čia kaip ir kitur, Lietuvos taikos melė negali nusileisti žemiau teisės reikalavimų, be kurių pati taika būtų iluzorinė.

(b. d.)

Kap. Jakėtas.

Lietuvos kariuomenė glaudžiai susijusi su tauta.

(Specialiai «Lietuviui»)

Vasario 16 d. visa Lietuva ir viso pasaulio lietuviai iškilmingai minėjo Lietuvos nepriklausomybės sukaktuvę. Ta diena buvo prisiminti sunkūs prieš pados laikai, žiaurios kovos, pirmieji kovotojai, aukos ir t. t.

Visa tai brisimenant, be abejo, pasiliekia ir Lietuvos kariuomenės vaid tuos, kurį ji suvaidino kovose dėl nepriklausomybės. Jaunutei Lietuvos kariuomenėi, gimusiai tar, didžiojo karo griaušiu, neturint čia nei pinigų, nei drabužių, nei ginklų, tuojau reikėjo eiti į kautynių lauką ir savo kūriniui pri dengti Lietuvą. Ir ji garbingai atliko savo sunkų uždavinį. Tik istorija galės tinkamai įvertinti Lietuvos kariuomenės žygius ir laimėjimus.

Dabar dar daug, o tai neišėmu, kaip maža ir silpna kariuomenė kalėjo laimėti, kovojant su tokiais gausiais ir galingais priešais. Juk už bolševikų raudonosios armijos buvo Rusija, už bermontininkų: grųjų — Vokietija, o už Zel govskio div. žygių — Lenkija. Bet Lietuva — kietas riešutas, kurio niekas negalėjo perkast. Ir tai nepavyko todėl, kad Lietuvos kariuo ne būvo glaudžiai susijusi su savo tauta.

Kai tik buvo paskelbta Lietuvos nepriklausomybė, tuojau buvo susirūpinta savo kariuomenės steigimu. Vokiečiai, kurie tada buvo okupavę Lietuvą, visap trūkdė. Ir tik jiems išsikraustant iš Lietuvos, 1918 m. gale atsirado pirmaieji savanoriai būreliai. Tie būreliai greitai augo. Savanoriai plaukė iš visų Lietuvos kampelių. Nelaukė, kol bus paskeibta mobilizacija. Kas turėjo, nešėsi savo ginklus, o kas neturėjo mainais už laišnius ar kiaušinius gavo iš vokiečių kareivių. Kauno karo muziejuje galima matyti pirmųjų karių ginklus: medžioklinius šautuvus surūdijusius kariūkus šautuvus, kurie karo metu buvo žemėje ar vandenyje paspėti, ir kitokius labai keistus ir menkus ginklus. Be tie ginklai suvaidino svarbų vaidmenį.

Pirmieji Lietuvos kariai kentėjo šaltį ir alkį, nes nebuvo drabužių, trūko maisto. Tačiau jie drąsiai ejo į kautynes ir narsiai kovėsi. Tauta savo gynėjus rėmė. Aukėjo, ką tik galėjo. Vyriausybė stengėsi parūpinti ginklų ir kitų karo reikmenų. Neatsiliko ir užsienio tautai. Labai didelę paramą suteikė Amerikos lietuviai. Jie vieneriopai parėmė savo varstėnėnįją tėvynę ir jos kovojančiąją kariuomenę ir toji tauta suteikta parama nulėmė Lietuvos atelį.

Lietuva stiprėjo. Stiprėjo ir jos kariuomenė. Ji išvijo bolševikus už Daugavos, ji sutriuškino bermontininkus prie Radviliškio, ji sulaukė lenkų veržimasi prie Gedraičių ir Širvintų. Tik Vilnius liko priešų rankose, nes sukliudė įvairios aplinkybės.

Ir nepriklausomybės karui pasibaigus, Lietuvos kariuomenė buvo tobulinama. Ji tobulinama ir dabar, nes gyvenimas sparčiai žengia pirmyn, o kariuomenė nuo gyventiuo negali atsilikti. Tauta ne tik duoda kariuomenei savo geriausių ir sveikiausių sūnūs, bet kiek galėdama skiria jai ir sunkiai uždirtų centų.

Greta kariuomenės veikia tam tikros visuomenės organizacijos, kurių rūpinasi krašto saugumu ir glaudžiai bendradarbiauja su kariuomene. Lietuvos mokyklos auklėja busimusius tėvynės gynėjus ne tik mokydamos bendrųjų mokslų, bet ir teikdamos karo mokslų žinių.

Pereitais metais buvo surengta net tam tikra visuomenės ir kariuomenės susiartinimo diena. Ši diena parodė,

kad tauta ir kariuomenė yra vienas kūnas, viena siela. Visų tikybų, visų pažiūrų lietuviai parodė, kad jie myli ir gerbia savo kariuomenę, o kariuomenė, matydamą tautos meilę ir pagarbą, dar su didesniu pasiryžimu sukruoto dirbti ir rengtis prie žygių, kurių gali vėl pareikalauti tėvynė.

Tos susiartinimo dienos proga buvo įsteigta sąjunga ginkluotoms krašto jėgoms remti. Šis sąjungos tikslas: materialiai remti ginkluotąsias krašto jėgas, b) stiprinti krašto saugumą nuo išorinių pavojų, c) skiepyti bei palaikyti krašto saugumo ir Lietuvos integravimo mintį organizacijoje ir neorganizuotoje visuomenėje ir d) propaguoti kariuomenės ir visuomenės susiartinimo bei bendradarbiavimo idėją. Siekdama savo tikslo sąjunga tuojau įsteigė ginklų fondą. Į šį fondą dabar plaukia centai ir litai iš visų Lietuvos kampelių. Aukėja visi: kariai, valdininkai, ūkininkai, darbininkai, moksleiviai ir net pradinių mokyklų mokiniai. Kai kas net perka ginklus ir juos įteikia kariuomenei. Pirmieji taip padarė jaunųjų ūkininkų rateliai, kurie iš sudėtų centų nupirko du sunkiuosiu kulkosvaidžiu ir juos padovanojo karo mokyklai.

Nepaprastas tautos jautrumas ir vieningumas krašto saugumo dalykuose yra labai svarbus reiškinys, nuo kurio paremia Lietuvos likimas. Jis laiduoja mūsų tėvynės nepriklausomybę. Jis leidžia tikėtis šviesesnės ateities.

Nemaža Lietuvos sūnų ir dukterų yra už jūrų ir vandeniu. Bet ir ten jie, gyvenant tarp svetimųjų, neuzmiršta savo tėvynės, rūpinasi jos reikalais. Tai būtų gražu ir malonu, jei tie tėvynės mylėtojai drąsiai rūpintųsi ir Lietuvos saugumu, kiek galėdami remti jos kariuomenę tiek moraliai, tiek materialiai ir nors centais paremtų ginklų fondą.

Margumynai.

PAUKŠČIAI BIČIULIAI.

Kunigaikštė Aleksandra Kropotkina Amerikos žurnale «Liberty» («Laisvė») rašo, kaip vasarą aplankiusi Toronto (Kanadoje) kareivių ligoninę. Ges ležinėse lovoje ant saulėto stogo gulėjo karo sužaloti vyrai. Gatvės žvirbliai nutūpdavo ant lovų ir čirkėdavo. Pasirodo, kad kiekvienas žvirblis turėjo savo mylimą kareivį ir kiekvienas kareivis savo pažįstamą žvirblį. Vienas žvirblis neramiai čiviravo apie tuščią lovą. Pasirodo, kad toje lovoje gulėjęs kareivis neseniai buvo miręs. Po kelių dienų jo pažįstamas žvirblis nulėkęs daugiau nebeįgrįžo.

NUODINGUJU DUJU BAUBAS.

Po 20 metų bandymų įvairiomis nuodingomis dujomis, Amerikos kariuomenės cheminės tarnybos ekspertai parėikė, kad dujos daugiau tinka gąsdinti gyventojams ir karių veikiamas trukdyti, negu žudyti. Ekspertų nuomone, didelio miesto gyventojams išnaikinti reikia kelių tūkstančių tonų įperitinių dujų. Tiesa, 20 milijonų tų dujų užtenka žmogui numarinti, bet skaičiai rodo, kad didžiajame kare buvo sunaudota 12,000 tonų dujų, kuriomis buvo apnuodyta 350,000 karių, iš kurių tik 2¼% mirė. Tai gi vidutiniškai reikėjo 1 tona dujų 29 žm. suzeisti ir 1¼ tona

1 žm. nužudyti. Daug didesnį nuostolį gali padaryti paprastos bombos ir patrankos. Iš to matyti, kad nuodingos dujos kaip karo priemonė yra per brangi.

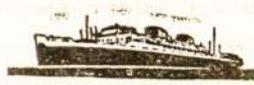
Daug yra priežasčių, dėl kurių pačios nuodingiausios dujos neatneša žymenės naudos. Pav., vėjas kad ir ne stiprus, gali nupūsti dujų debesį šalį; oro atakoje tik skysti chemikalai gali būti vartojami. Todėl reikia skirti gana žemai, tuo tarpu patenkant į priešlėktuvinių ginklų ugnį. Be to, reikia palankaus vėjo iš oro.

Nakties laikas bei ankstyvas rytas, kai nurimsta vėjas, yra patogus dujų arakoms. Rūkas ir debesuotas oras užlaiko dujas prie žemės, bet smarkus lietus visada išplauna dujas; miškus, krūmai, medžiai ir pastatai sutrukdo dujų progresą.

Yra daug rūšių dujų, bet daugiau sta jų yra sunkiai kontroliuojamos stiekiant tiks o. Tai gi reikia daug tonų dujų, o tai nešėmuoka.

Didžiajame kare kai vokiečių chemikai paleido pirmąsias dujas, tai jie tikėjo išnuodysią, tūgasdinsią sąjungininkus, bet iš tikrųjų tos dujos padarė palyginti mažai nuostolių. Dujos tai tik baubas, kuriuo žmonės gąsdinami. Be to, kiekviena karo priemonė randa būdų sėkmingai kovoti.

Juokėlis.

ŠAMADOS SVETIMŠALIAMS

Daromė šamadas Zemdirbiams fazendierių sąskaiton. Laivakortės iš visų ir į visas pasaulio šalis. Pasai, naturalizacijos dokumentai, vertimai.

AGENCIA COMMERCIAL AMERICANA
Praça do Correio, 38 1º andar
Caixa 3891 Te. 4-4855 S. Paulo.

RESTORANAS IR VALGYKLA.

Skanūs valgiai ir mandagus patarnavimas. Mėnesinis pensjonas.

Pietūs ir vakarienės už 1\$700 tik pas
POVILĄ ROMANOVA
Rus José Paulino, 151, (Bom Retiro)
São Paulo.

TIK «LIETUVI» SKAITYDAMAS

VISKĄ ŽINOSI.

SKUBIAI IR PIGIAI PARDUODAMAS KAMPINIS SKLYPAS VILA ZELINOJE PRIE PAT BAŽNYČIOS. Geriausia vieta visokiam bizniui. Sklypas didelis ir labai geroje bei gražioje vietoje. Dėl sąlygų kreiptis į «Lietuvio» redakciją, rua Bandeirantes, 92. S. Paulo.

SKUBIAI REIKALINGI 2 šaltkalviai ir 1 kalvis

Į São Paulo provinciją (interiorą) Dėl sąlygų kreiptis:

RUA FLORENCIO DE ABRFU, 170.
SÃO PAULO.

Veltui.

Išrūpinu planą iš Prefeitūros namų statybai tam, kas pirks sklypą Vila Zelinoje. Dėl sąlygų kreiptis pas

KARLOS KORKIŠKO Av. Zelina
Nr. 33 Villa Zelina.

KIEKVIENO SKAITYTOJO PAREIGA

laiku atnaujinti prenumeratą 1936 metais «Lietuvis» tikisi, kad ir Tamsta neatsiliksi nuo kitų. Pinigus siųsti įvertintu laišku: (vaio declarado) «Lietuvio» caixa postal 1764, São Paulo.

Tik už 10\$000 Tamsta gali užsisakyti „Dirvą“.

«Dirva» didelis, įdomus Amerikos lietuvių laikraštis, išeinas kas savaitę. Už 10\$000 galima užsisakyti «Dirvą» nuo kovo 1 d. iki galo šių metų. Šius kite pinigus šiuo adresu: «L i e t u v i s» caixa postal 1764, kartu pažymėdami, kad pinigai siunčiami už «Dirvos» prenumeratą. Per «Lietuvio» redakciją užsiakidami «Dirvą» gausite ją tik už 12\$000 visiems metams.

Atsiuntę pinigus gausite tuč tuojau «Dirvą» — įdomiausį Amerikos lietuvių savaitraštį.

Jaunime, Naujiena!

Sporto S-gos «Lithuania» Bom Retiro skyrius rengia linksmus Š O K I U

VAKARUS

Lietuvių Namų salėje, rua Bandeirantes, 92 š. m. kovo 1, 8, 15, 22 ir 29 d. (sekmadieniais) nuo 7 iki 12 val. nakt. Jaunimui proga gražiai praleisti laiką ir pasilinksminėti!

GRIEŽIA «LITHUANIJOS» DŽAZ — BANDAS.
Karavaio proga kaukių balinai (fantazija)

Brangus skaitytojai.

Per ištisus metus „LIETUVIS“ lankė tamtos namus, kas savaitę teikdams daugybę žinių iš Tėvynės — Lietuvos, viso pasaulio, iš vietos. Jame tamsta rasdavo daug įdomių ir naudingų straipsnių apysakų, eilėraščių.

„LIETUVIS“ buvo tamtos geriausias draugas, patarėjas ir prietelius. Jis nori ir toliau juo būti „LIETUVIS“ neapvils tamtos ir toliau. Jis tikisi, kad ir tamsta, malonūs skaitytojai, jo neapvils! Tai gi, nieko nelaukdami siųsk „Lietuvio“ prenumeratą 1936 metams.

Šis metas „Lietuvio“ bus daug įdomesnis ir įvairesnis, nes jis turės daug naujų bendradarbių korespondentų bei talkininkų.

1936 met. „Lietuvj“ skaitys visi!

„Lietuvio“ prenumera ta papiginta!

1936 metams „Lietuvio“ į Lietuvą ir užsienį kainuoja tik 15 milreisu (6 litai), pusmečiui 8\$000 (3 litai). Į Pietų ir Šiaurės Ameriką: metams tik 12\$000, pusmečiui 6\$000. Pasiskubinkit užsą yti „Lietuvio“ savo giminėms bei draugams į Lietuvą, Argentiją, Šiaurės Ameriką ir kitur. Suteiksit jiems didelį džiaugsmą!

„Lietuvio“ adresas:

Caixa postal 1764 S. Paulo — Brazilija.

Vokiečių fotografijų įstaiga
„BERNARDO“
 įsteigta 1890 metais
 Atlika įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinti, o taip pat su dažais.
 Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.
ARTHUR SCHEMIDT
 Rua São Caetano, 111 (senas n. 103)
 Tel. 4-5575 São Paulo.

DANTISTAS
JOSE LEVKOVITS
 Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo
 Tel. 5-4954
 Diplomuos Europoje ir S. Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10\$000 su parceleona, arba sidarbu. — Darbas garantuotas. Traukia dantis be skausmo už 5\$000. Atidaryta dieną ir nakti. —

„LIETUVIS“

gaunamas šiose vietose:

- 1) Luz stoties kioske,
- 2) José Paulino vaistinė,
- 3) Prie pašto laiptų ir kampo,
- 4) Rusų vaistinė Moko,
- 5) Menkaičio krautuvė S. Annof.
- 6) Citavičiaus krautuvėje V. Zeli noje.
- 7) Kirilousko krautuvė, Vila Anastacioj, pas atsilbus patintojus visuose miesto rajonuose ir „Lietuvio“ Redakcijoje visomis dienomis.

ADVOKATAS

DR. A. F. CESARINO JUNIOR

Teikia įvairius juridinius patarimus lietuviams veltui. Taip pat vedą visokias bylas teismo įstaigose. Lietuviai, turėdami kokių nors reikalų su teismo ar kitomis įstaigomis, ar norėdami gauti nemokamai juridinių patarimų kreipkitės pas advokatą Dr. Cesarino Junior.

Praça da Sé, 83 1o andar

Tel. 2-3885

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

VILLA ZELINA.

ZEMĖS SKLYPAI BE NUOSIMČIU ILGAM IŠSIMOKĖJIMUI po 30\$000 milr. mėnesioi. Duodama išsimokėjimui ir statybos medžiaga. Už grynus pinigus žemė su didele nuolaida. Taip pat už grynus pinigus parduodami jau pastatyti ir gerai įrengti namai.

Tikrų žinių gauti galima kreiptis visomis dienomis vietoj — Kontoroj Avenida Zelina, 33.

Karlos Korkiško.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Efigenia) Tel. 4 0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v. Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų Laboratorija: tyrimas šlapimo, kraujo, mikrobu ir t. t...

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuos S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemės pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išreikalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-1629.

Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampus Boa Vista ir 25 de Março)

2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

Tel. buto 2-5068.

Gydytojas Dr. F. Romeiro

RUA LIBERÓ BADARÓ Nr. 41, 2 andar.

Iukstų, vidurių, veneros ir moterų ligų specialistas su ilgamete praktika Brazilijoje ir užsieniuose. Gerai įrengtas kabinetas. Dr. F. Romeiro pasiūlė pasitarnauti Brazilijos lietuvių kolonijai. Lietuviams daro nepaprastai didelę nuolaidą už apžiūrėjimą ir gydymą. Neturtingiems lietuviams veltui. Norint pasinaudoti apžiūrėjimu ir gydymu veltui, reikalinga gauti raštelį pas Liet. S-gos Brazilijoje reikalų vedėją, rua Bandeirantes, 92.

Laivakortės į Lietuvą ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išėjimas į Europą	
Pionier	25. 1. 36.
Astrida	11. 2. 36.
Macedonier	20. 2. 36.

Kainos pigios.

Parduodame laivakortes pigiausiomis negu kur kitur kainomis. Duodame patarimų visais išievybės klausymais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklau simus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba.

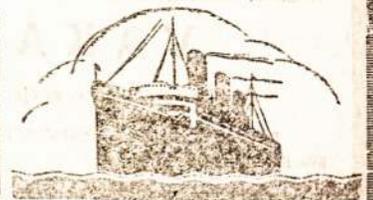
Daro ne pigines perlaidas į Lietuvą litais per Lietuvos Banką.

Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Šamados. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E CIA įkurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000\$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

PASAULY

Ūkininkų kurstytojų byla Lietuvoje

Telegrama iš Kauno pranešama, kad vasario 26 d. Kariuomenės Teismas svarstė paskutinę ūkininkų kurstytojų bylą, kurioje buvo kaltinama 20 asmenų. 3 iš jų išteisinti; kiti nubausti nuo 1½ ligi 5 metų kalėjimo.

Lietuvos savivaldybių rinkimai praėjo ramiai.

Pranešama iš Kauno, kad vasario 26 dieną Lietuvoje įvyko savivaldybių rinkimai. Rinkimai praėjo labai ramiai. Klaipėdoje lietuviai gavo 6 mandatus iš 20. Kitų apskričių rezultatai dar nežinomi.

Revoliucija Japonijoje numalsinta.

Naujausios žinios praneša, kad revoliucija Japonijoje po didelių pastangų numalsinta. Revoliucionieriai nužudė keturis ministrus ir užmušė bei sužeidė keliolika žemesniųjų vaidžių žmonių. Valdžios kariuomenės dalys užėmė visas pozicijas. Tokio ir kituose miestuose atstatyta tvarka.

Per šią revoliuciją, kuri visam pasauly sukėlė didelę sensaciją, žuvo labai daug žmonių.

Italijos Abisinijos karas.

Karas tarp abiejų šių valstybių tęsiasi toliau. Paskutinėmis dienomis nei vienas, nei kitai pusei nepavyko užimti žymesnių pozicijų. Abisiniečiai kairiuosiuose frontuose vėl pradėjo įsistiprinti.

Pan-Amerikos taikos konferencija.

Iš Argentinos pranešama, kad prezidentas Justo jau atsakė į Amerikos prezidento Rosvelto sumanymą sušaukti Pan-Amerikos taikos konferenciją Buenos Aires. Savo rašte prezidentas Justo pakvietė Rosvelto aplankyti Buenos Aires ir pirmininkauti konferencijai.

Čekoslovakijoje susekta šnipų organizacija.

Čekoslovakijos policija susekė slaptą šnipų organizaciją, kuri tekė žinių vienai svetimai valstybei apie Čekoslovakijos kariuomenę ir kt. Suimta 11 asmenų. Organizacijos šefu buvęs tūlas Hugo Kober.

Sukilėlių teismas Bulgarijoje.

Bulgarijos karo teismas svarstė sukilėlių bylą, kurie praeitais metais, spalio mėnesį norėjo padaryti perversmą Bulgarijoje. Du vyriausi sukilimo vadai nuteisti sunkiesiems darbams iki gyvos galvos. Kiti gavo mažesnes bausmes.

Italų — abisiniečių konfliktas Tautų Sąjungoje.

Tautų S-gos 18 komisija, kuri svarsto italų — abisiniečių konfliktą, į savo posėdžius susirinkianti kovo 2 dieną. Pranešama, kad komisijai jau yra įteikti nauji sankcijų projektai prieš italus. Norima, kad visos prieš sankcijų prisidėjusios valstybės uždriestų įplaukti italų laivams į savo uostus.

Po ilgų ginčų Prancūzijos parlamentas galutinai patvirtino pasirašytą nepuolimo sutartį su Sovietų Rusija.

Čekoslovakijos policija sulaukė 6 vokiečių aviatorius, kurie be leidimo automobiliu pervažinavo sieną. Vokiečių aviatoriai nubausti po 8 paras arešto.

Šiomis dienomis mirė Argentinos karo ministeris generolas Redriuez.

Po staigios revoliucijos Paragvajuje padėtis vėl įeina į normales vėžes. Naujoji vyriausybė leido buvusiam prezidentui grįžti į savo rezidenciją.

Vokietijos ambasadorius Romoje lankėsi pas Musolini, su kuriuo turėjo pasitarimą politiniais klausimais.

BRAZILIJOS NAUJIENOS.

Padidėjo Brazilijos užsienio prekyba.

Vietos spaudos žiniomis, Brazilijos užsienio prekyba praeitais metais žymiai padidėjo. Praeitais metais iš Brazilijos buvo eksportuota 4.215.392 tonos įvairių prekių bei gaminių, beveik už keturis milijardus milreisų.

S. Paulo — Brazilijos pramonės centras.

S. Paulo miestas yra didžiausias pramonės centras visoje Brazilijoje. S. Paulo mieste šiuo metu yra apie 9.000 fabrikų ir įmonių, kuriuose dirba virš 200.000 darbininkų.

Atsistatydino vyr. štabo viršininkas.

Brazilijos vyriausiojo kariuomenės štabo viršininkas, generolas Pantšiao Pessoa, šiomis dienomis atsistatydino. Nauju štabo viršininku paskirtas generolas Paes de Andradas.

«Folha da Manha» straipsnis apie Lietuvą.

Suomijos konsulas Dr. Lyder Sagen parėšė ilgą ir vertingą straipsnį apie Lietuvą ir jos laikinąją sostinę Kauną vienam iš didžiausių S. Paulo dienraščių «Folha da Manha». Prie straipsnio buvo įdėta keletas Lietuvos vaizdų.

Paskutiniu laiku Central do Brasil geležinkelio linija pradėjo duoti valstybei nemažą pajamų. Vasario 14 dieną geležinkelis davė 679:8978000 pajamų.

1935 metais Brazilija išvežė į užsienius 77.691 tonų ryžių už 52 su visum milijonų milreisų. 74.259 tonų ryžių išvežta iš Rio Grande do Sul ir likusieji 3 su visum tūkstančiai tonų iš kitų estadų.

Kovai su sausra Sergipe estado vyriausybė išleido virš milijono milreisų.

Rio de Janeiro žvejai sugavo mižinišką žuvį, kuri turi 5 metrus ilgio ir sverta virš 1000 kilogramų. Žuvį nupirko Rio de Janeiro tautinis muziejus.

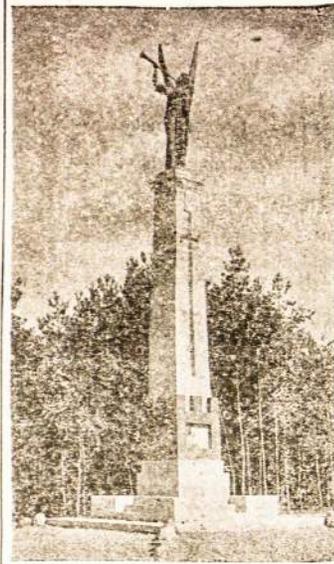
Kovo 2 d. į Rio de Janeiro atvyksta du Argentinos karo laivai, su kuriais kartu atvažiuoja Argentinos jūrų ministeris. Ministeriui ruošiamas iškilmingas priėmimas.

Statistikos žiniomis, per 1935 metus Brazilija eksportavo į įvairias pasaulio šalis 15.329.403 maišus kavos po 60 kilogramų. Palyginus su 1934 m., kavos eksportas padidėjo 1.182.524 maišais.

LIETUVIŲ S-GOS BRAZILIJOJ POSĖDIS

Įvyksta kitą šeštadienį, kovo mėn. 7 d. 4 val. p. p., Lietuvių Namuose, rua Bandeirantes, 92.

Pirmininkas.

Žuvusiems už Lietuvos laisvę paminimas Alytuje.

Pranešimai.

Šeštadienį, vasario m. 29 d. 8 val. vakaro šauktamas D-ro Jono Basanavičiaus mokyklos (Vila Anastazijoje) Tėvų susirinkimas. Bus renkamas naujas Tėvų Komitetas ir svarstomi svarbūs mokyklos reikalai. Visų prašome dalyvauti.

Mokyklos Vedėjas.

PRAŠOMA GRAŽINTI PAINTAS SKAITYTI KNYGAS.

Norėdami sutvarkyti knygų katalogą, maloniai prašome gerbiamus skaitytojus, seniau paėmusius iš Dr. V. Kudirkos lietuvių pradžios mokyklos knygyno skaityti knygas, kaip galima greičiau jas gražinti.

Knygyną sutvarkius nuo 15 dienų kovo mėn. knygos vėl bus duodamos skaityti sekančia tvarka: mokiniams ir jų tėvams nemokamai, lietuvių organizacijų nariams už \$500, ir šiaip asmenims už 1\$000 į mėnesį.

Mokyklos Vedėjas.

Dėmėsio

FELČERIS I. GARLO

Trumpiausiu laiku pagyda užkrečiamas (lyties) odos ir kitas ligas. Apžiūrėjimas ir adatos veitui. Priimu visomis dienomis bile kokią valandą.

VILLA ZELINA.

Rua Quatorze, Nr. 9.

Bonde nuo Largo da Sê N. 32.

Autobusas nuo seno turgaus.

DIDELĮ DŽIAUGSMĄ SUTEIKSI SAVO GIMINĖMS BEI DRAUGAMS LIETUVOJE IR KITUR, JEI UŽSAKYSI JIEMS „LIETUVIŲ“ 1936 METAMS.

LIETUVIAI! Kas norite išgirsti garsiausius Lietuvos dainininkus, lietuviška muziką, lietuviškas dainas -- atsilankykite į DARIUS — GIRĖNO SALĖ, Rua Lithuania Nr. 13 š. m. vasario 29 d., šeštadienį, nuo 7 val. vakaro iki 12 val. nakt. ir SEKMADIENI, KOVO 1 d. nuo 2 iki 6 vak. Ten bus demonstruojamos nepaprastai gražios lietuviškos plokštelės su elektriniu radio—gramofonu. Vėliau šokiai iki 12 val. nakt. Pakvietimai vyrams ir moterims gaunami pas Mokes sport. ir mokykl. vedėją.

ALLO, ALLO, ALLO!
JAUNIME!

Sporto S-gos «Lithuania» Mokes skyr. š. m. kovo 1, 8, 15, 22 ir 29 d. sekmadieniais rengia linksmus šokių

VAKARUS

Darius — Girėno v. salėje, rua Lithuania Nr. 13.

Pradžiai 7 val. vak. Pabaiga 12 val. nakt. Nepraleiskite progos gražiai pasilinksmiti.